

Bekæmpelse af uacceptabel adfærd hos unge, skærpet forældreansvar og mere tryghed i nattelivet

Unge i Danmark har enestående muligheder for at skabe sig en god tilværelse. Alle har mulighed for at tage en uddannelse, der matcher evner og interesser, og arbejdsmarkedet sikrer med historisk høj beskæftigelse og tilsvarende lav ledighed gode jobmuligheder for alle. Selv om langt hovedparten af de unge i Danmark udnytter disse muligheder til at skaffe sig et godt liv, er der desværre fortsat en lille gruppe af unge, som begår alvorlig kriminalitet, og små grupper af utilpassede unge, som volder problemer og skaber utryghed i nogle områder.

Regeringen har siden sin tiltræden i 2001 taget en række initiativer, som er særligt møntet på at bekæmpe uacceptabel adfærd hos unge, skærpe forældreansvaret og sikre tryghed i nattelivet. Antallet af sikrede institutionspladser er markant forøget, der er indført forældreplæg, der er indført nultolerance og skærpede straffe for ulovlige stoffer i festmiljøer, indsatsen mod bandekriminalitet er styrket, der er indført mulighed for visitationszoner og straffene for ulovlig våbenbesiddelse, herunder ulovlig besiddelse af knive, er markant skærpet.

Regeringen har også med udspillet Lige Muligheder fra 2007 afsat midler til bl.a. misbrugsbehandling til unge, netværksinitiativer for sårbare unge og forsøg med ret til efterværn, så det sikres, at tidligere anbragte unge ikke overlades til sig selv, når de bliver 18 år.

Regeringen har endvidere taget initiativ til en omfattende reform af dansk politi, der i de kommende år vil frigøre op mod 800 betjente til operativt politiarbejde. Med nye store politikredse skal politireformen bl.a. sikre hurtig og effektiv respons på nødopkald i alle dele af landet og en synlig og målrettet patruljering, så alle kan færdes trygt i nattelivet.

Regeringen ønsker at skærpe indsatsen mod uacceptabel adfærd hos unge gennem en bredspektret indsats, som navnlig sætter fokus på forældrenes ansvar for deres børn og på myndighedernes forebyggende og tryghedsskabende indsats.

1. Øget anvendelse af forældreplæg

I dag har kommunalbestyrelserne mulighed for at pålægge forældre, der ikke løfter deres forældreansvar, bestemte pligter. En evaluering har vist, at selvom erfaringerne med at anvende forældreplæg er gode, så anvendes de ikke særligt ofte. Regeringen ønsker at ændre dette. Regeringen mener, at forældre, der kan, men ikke vil, i højere grad skal tage deres forældreansvar på sig.

Regeringen vil derfor stille forslag om, at kommunalbestyrelsen fremover skal pålægge forældre, der har evnen men ikke viljen, relevante handlepligter, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at forældrenes manglende indsats er til fare for barnets udvikling.

Pålægget kan f.eks. benyttes, hvis en 12-årig dreng har omfattende fravær, og forældrene ikke vil vedkende sig et ansvar for drengens fravær. De kan ikke se problemet og mener, der er tale om almindelig skoletræthed. I en sådan situation skal kommunalbestyrelsen gribe ind, f.eks. ved at pålægge forældrene at følge deres søn i skole hver dag i tre måneder. Hvis forældrene ikke gør det, vil udbetaling af børnefamilieydelsen kunne blive tilbageholdt.

Kommunalbestyrelsen kan også pålægge forældrene at deltage i et forældreprogram, der bl.a. giver forældrene redskaber til bedre at støtte en positiv udvikling hos deres børn, eller det kan være et pålæg om at samarbejde med myndighederne og deltage i forældremøder på skolen, hvis de ikke ad frivillighedens vej gør det.

Derudover vil regeringen iværksætte en målrettet vejledningsindsats, herunder om de gode erfaringer, så det sikres, at reglerne bliver anvendt, når grundlaget er til stede.

Der findes i dag lignende ordninger i Storbritannien, Sverige og Norge.

2. Indførelse af et ungepålæg

Der skal vises konsekvens over for den unge, der f.eks. gentagne gange laver hærværk og ildspåsættelse, eller som har en meget truende adfærd over for lærere og andre elever i skolen. Regeringen vil derfor stille forslag om, at kommunalbestyrelsen skal give unge et ungepålæg, når den kommunale myndighed har oplysninger om f.eks. alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer.

Ungepålægget kan bestå i et relevant socialpædagogisk tilbud eller bestemte handlepligter, der kan bidrage til at få løst den unges problemer og bidrage positivt til den unges udvikling. Det kan f.eks. være et kursus i vredeshåndtering, så den unge får lært at tøjle aggressioner. Det kan også være deltagelse i praktikforløb, så den unge i højere grad bliver i stand til at varetage et arbejde, eller det kan være oprydning efter hærværk.

Ungepålægget kan således f.eks. benyttes over for en 14-årig dreng, der har været indblandet i hærværk i lokalområdet – smadret ruder, ødelagt blomsterkummer, væltet affaldscontainere og sat ild til dem. Han kan pålægges at hjælpe med at rydde op, plante nye blomster osv., så det bliver tydeligt, at hans handlinger har konsekvenser.

Ungepålægget vil som udgangspunkt blive ledsaget af et forældreoplæg, såfremt forældrene kan bidrage til, at den unge følger ungepålægget. Eksempelvis i form af, at forældrene får et forældreoplæg om at sikre, at deres søn møder op til en given foranstaltning.

Der vil desuden blive igangsat et lokalt forsøg, hvor politiet og udvalgte kommuner kan træffe aftale om, at politiet i særlige tilfælde kan inddrages ved manglende efterlevelse, f.eks. ved at hente unge, som udebliver.

Regeringen vil følge kommunalbestyrelsernes anvendelse af unge- og forældreoplæg og effekten heraf tæt.

3. Forældreprogrammer

De fleste forældre vil deres børn det bedste. Men nogle familier har brug for nogle konkrete redskaber til at løse konflikter og viden om, hvordan en skæv udvikling for barnet vendes. Evalueringer viser, at der er gode erfaringer med anvendelsen af forældreprogrammer. Forældreprogrammer er kendetegnet ved at være meget systematiske behandlingsprogrammer, hvor forældre bl.a. lærer helt konkrete redskaber til, hvordan de kan sætte grænser for deres børn og støtte dem i at have velfungerende venskaber og gode relationer til andre mennesker.

Regeringen vil derfor målrettet informere kommunalbestyrelserne om programmerne og udbrede kendskabet til programmerne bl.a. via en opsamling af lokale erfaringer på portalen www.godsocialpraksis.dk. Regeringen vil ligeledes afsætte midler til målrettet at fremme de kommunale myndigheders anvendelse af forældreprogrammer.

Storbritannien, Norge og USA anvender tilsvarende forældreprogrammer.

4. Forældres erstatningsansvar for deres børn

Regeringen vil på grundlag af den kommende delbetænkning fra Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet fremsætte lovforslag om at skærpe forældres erstatningsansvar for deres børns skadevoldende handlinger. Formålet med dette initiativ vil navnlig være at øge forældrenes tilskyndelse til at påtage sig et aktivt medansvar for, at deres børn ikke begår kriminalitet som f.eks. deltagelse i hærværk mv.

Der findes i dag en lignende ordning i Norge.

5. Videoovervågning af udsatte steder

Videoovervågning af f.eks. gågader, offentlige pladser, butikcentre, værtshuskvarterer mv. kan anvendes til at forhindre uroligheder og forebygge og opklare kriminalitet.

På regeringens initiativ er der gennemført en udvidelse af privates adgang til tv-overvågning, så erhvervsdrivende nu kan foretage tv-overvågning med billedoptagelse af deres egne indgange og facader og visse arealer i direkte tilknytning hertil.

I finansloven for 2008 er der desuden afsat en pulje på 5 mio. kr. årligt i 2008 og 2009, som politiet kan anvende til opsætning af tv-overvågningsudstyr på offentlige arealer, som er særligt kriminalitetstruede, herunder i nattelivet. Sådanne områder vil herefter kunne tv-overvåges direkte fra politiets nye vagtcentraler. Det første udstyr blev i juni 2008 taget i brug i restaurationsgaden Jomfru Ane Gade i Aalborg, og yderligere udstyr forventes opsat på særligt udsatte områder i København inden årets udgang. Lignende projekter er under forberedelse i andre større byer.

Regeringen vil følge den kriminalitetsforebyggende og tryghedsskabende virkning af disse initiativer nøje.

6. Tryghed på barer og diskoteker

Man skal – både som gæst og som ansat – trygt kunne færdes i nattelivet uden at måtte frygte at blive udsat for vold eller utryghedsskabende adfærd.

Regeringen finder, at alle relevante redskaber bør tages i brug for at sikre et trygt natteliv. Derfor har regeringen nedsat et bredt sammensat udvalg, som skal se nærmere på, om restaurationer, diskoteker mv. kan sikres bedre mulighed for at identificere personer, der har fået et såkaldt restaurationsforbud. Udvalget skal i den forbindelse overveje mulighederne for at registrere personer, der har fået et restaurationsforbud, i et særskilt centralt register, som i fornødent omfang kan stilles til rådighed for restauratører, dørmænd mv.

Udvalgets arbejde skal så vidt muligt være færdigt inden udgangen af 2008, så der i givet fald kan gennemføres ny lovgivning i folketingsåret 2008-09.

7. Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet

Der skal reageres klart og konsekvent over for unge, som begår kriminalitet, og der skal samtidig gøres en målrettet indsats for at få de pågældende på rette spor. Desuden er det kriminalpræventive arbejde, der sigter mod at forebygge, at unge kommer ud i kriminalitet, helt centralt. Regeringen ønsker at se på forebyggelse og bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ét.

Regeringen har derfor nedsat en kommission, der skal kulegrave indsatsen mod ungdomskriminalitet. Kommissionen skal foretage en samlet gennemgang af indsatsen på området og komme med forslag til, hvordan indsatsen kan styrkes, så den bliver så målrettet og virkningsfuld som muligt. Kommissionen skal både se på udformningen af de strafferetlige sanktioner, de sociale foranstaltninger mv., herunder over for børn og unge under den kriminelle lavalder, og den kriminalpræventive indsats på området. Desuden vil kommissionen overveje, om det eventuelt vil være hensigtsmæssigt at ændre den kriminelle lavalder.

Kommissionen forventes at afslutte sit samlede arbejde i 1. halvår 2009, så der kan fremsættes lovforslag på grundlag af kommissionens anbefalinger i folketingsåret 2009-10